

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

XV. Hinc colligitur indumenta Romanorum Pontificium, quæ rubea erant, communicata fuisse cum Legatis posteriorum temporum, sicut olim Pallium. Vestes Romanorum Pontificum fuisse olim purpureas ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

erant instrumenta servitutis. Agit rursus de hoc factu Ottonis idem Parisius occasione narrationis eorum quæ in Concilio illo gesta sunt, his verbis: *Ingressus Ecclesiam, coram majori * Ecclesia pontificalibus se induit, scilicet superpellicio, & desuper cappa choralis pellibus variis furrata, & mitra. Et precedentibus Archiepiscopis Cantuariensi & Eboracensi cum processione solenni, cum cruce & cereis accensis, & cum Letania, sedem suam ascendit per gradus pomposè, ut dictum est, preparatam, & jam pomposius tapetis & pallatis redimitam, collocante se à dextris Domino Cantuariensi, & Eboracensi à sinistris.*

XII. Insigne visum est referre locum alium ex eadem historia Matthæi Parisij, de nebulone quodam, cujus ea fuit impudentia ut palam & apertè ab Abbate & Prioribus Angliæ exigeret munera pretiosa, ea respiciens quæ fastui & ambitioni ejus non videbantur esse congruentia, reposcens interim pretiosiora. Præsumpta sunt ista anno MCCXLIV. à Martino sedis apostolicæ Nuntio, qui per modum Legati se gerens, verba sunt Parisij, licet Legati vestibus pro privilegio Regis sophisticè salvando non insignitis, passim significavit imperiosè illi Abbati, vel illi Priori, ut sibi darent & mitterent munera pretiosa, palefridos desiderabiles, & in esculentis & poculentis sumptuosa xenia, & vestimenta adornativa. Quod cum fecissent, ipse Martinus remisit eis quæ ei missa fuerunt, asserens ea esse insufficientia, & præcepit eis ut meliora sibi sub pœna suspensionis & anathematis transmitterent. Suspensit autem omnes à collatione beneficiorum triginta marcas valentium & supra, donec sua satisfactum foret cupiditati. Hominis impudentiam.

XIII. Quod ait Parisius Martinum Legati vestibus insignitum non fuisse pro privilegio Regis Angliæ sophisticè salvando, lucem accipit ex alio ejusdem auctoris loco. Sed antè quàm illum referam, placet alium ejus locum afferre isti similem qui mox descriptus est, ut eadem opera utrumque explicemus. Innocentius IV. mittens identidem Legatos in Angliam ad colligendam pecuniam, non tamen eis tribuebat nomen Legatorum, licet amplissima illos auctoritate ornaret. Aliquot ergo post annis quàm Martinum miserat, cum recens adhuc Anglorum odium esset adversus illum, Marinum quendam, alterum Martinum, (inquit Matthæus Parisius, ad nomen alludens Martini, tanquam si diceret alterum Carilinum) in Angliam misit anno millesimo ducentesimo quadragesimo septimo. Hic igitur, inquit Matthæus, quamvis insignitis Legati non polereti, potestate tamen Legati, ut sic Domini Re-

gis privilegio illuderetur, fortius armabatur. Hæc, inquam, lucem accipiunt ex alio Matthæi loco; in quo loquens de Ioanne Rufo, quem Innocentius eodem anno MCCXLVII. misit in Hyberniam, ait ei tributum non fuisse nomen Legati propter privilegium Regis Angliæ, cui concessum erat ne quis in regnum ejus mitteretur Legatus nisi ab ipso postulatus. Hæc sunt verba Matthæi: *Eisdem. que diebus missus est in Hyberniam magister Iohannes Rufus ad pecuniam ibidem colligendam cum potestatis plenitudine quasi Legatus, non tamen insignibus Legati redimitus, ne videretur Papa Dominum Regem Angliæ offendisse, qui privilegio tali se gaudet umbraliter communitum ut non veniat Legatus in terram suam nisi postulatus. Memoratus igitur I. tam vigilanter mandato Papali & sua indulgit utilitati & lucro ut sex millia marcarum ab Hyberniam extorsit, quæ per conductum religiosorum in festo sancti Michaelis fecit Londinum transportari & thesauro Papali gaudenter accumulavi.*

XIV. Insignia Legati quæ vocat Parisius, rubras vestes dicit Matthæus Vestmonasteriensis de hoc ipso Ioanne loquens: *magnis armatus potestatibus quasi Legatus, non tamen rubris vestibus insignitus, ne videretur Dominus Papa Dominum Regem Angliæ offendisse, qui quodam gaudet privilegio, videlicet ut non veniat Legatus in terram suam nisi postulatus. Eadem Legatorum quæ heic dicuntur insignia, apostolicæ dignitatis insignia vocantur ab Innocentio III. in Concilio Lateranensi. Hic enim privilegia quatuor patriarchalium sedium renovans, sancta universalis synodo approbante decernit inter alia ut quatuor illi Patriarchæ crucis vexillum ante se faciant ubique deferri, nisi in urbe Romana, & ubicunque Summus Pontifex præsens extiterit, aut ejus Legatus utens insigniis apostolicæ dignitatis. Dixerat autem Tangmarus, ut supra vidimus, Frithericum, qui Legatus in Germaniam missus est à Silvestro secundo, apostolicis paramentis atque insigniis non minus infulatum fuisse quàm si ipse Papa processisset.*

XV. Hinc patet indumenta Pontificum Romanorum, quæ plurimum splendoris habebant, fuisse communicata cum Legatis posteriorum temporum, non secus ac olim Vicariis apostolicæ sedis Pallium tribuebatur. Quod ut melius intelligatur, ostendendum est præcis illis temporibus vestes Romanorum Pontificum fuisse purpureas. Initium probationis faciendum est à verbis Arnulphi Episcopi Aurelianensis in synodo Remensi habita anno DCCCCXCI. qui loquens de Pontifice Romano hæc dixit: *Quid hunc Reverendi patres, in sublimi solio residentem, veste purpurea & aurea radiantem, quid hunc,*

Fide eundem Paris. p. 2. 647. edit. Tigur.

Concil. Lateran. III. c. 13.

Concil. Rem. c. 13.

inquam, esse censetis? Nimirum si caritate destituitur, solaque scientia inflatur & extollitur, Antichristus est in templo Dei sedens & se ostendens tanquam sit Deus. His congruunt quae de Romano Pontifice scribit Ioannes Saresberienfis lib. vi. de nugis curialium cap. xxiv. Sed & ipse Romanus Pontifex omnibus gravis & ferè intolerabilis est. Praeterea omnes arguunt quòd ruentibus & collabentibus Ecclesiis quas patrum construxit devotio, altaribus quoque incultis, palatia extruit, & ipse non modò purpuratus sed deauratus incedit.

XVI. Purpuram fuisse vestem ordinariam Pontificum Romanorum colligitur etiam ex pluribus aliis veterum scriptorum testimoniis, quae heic congerere operae pretium duximus. Otto Frisingensis loquens de electione Leonis IX. id testatur his verbis: *Hic ex nobili Francorum prosapia oriundus, auctoritate regalis excellentia ad sedem beati Petri destinatus fuerat; cumque assumpta purpura pontificali per Gallias iter ageret, contigit eum Cluniacum venire, uti tunc presatus Hildebrandus prioratus, ut dicitur, obedientiam administrabat. Et paulò post: Inclinator ille ad monitum ejus, purpuram deponit &c.* Colligitur illud ipsum ex Actis vitae Gregorij VII. à Baronio relatis; in quibus post narrata quae in electione ejus contingere, demum ista adduntur: *Indutus rubea chlamyde, sicut est mos, & Papali mitra insignitus, invitus & marens in beati Petri cathedram fuit inthronizatus.* Chlamydem illam rubeam fuisse indumentum quo uti tum solerent Summi Pontifices evincitur etiam ex scripto codice Vaticano cujus fragmentum refert Baronius. Agebatur de dejectione Burdini, qui Gregorij VIII. nomine assumpto Romanam cathedram diù tenuerat adversus Gelasium secundum & Callistum secundum. Huic ergo victo ea ignominia irrogata est ut *preparato camelo pro alto caballo, & indutus pilosa pelle vervecis pro chlamyde rubea, positus sit ex adverso super camelum, dataque sit ei in manibus pro frano cauda cameli, atque ita in Urbem introductus sit.*

XVII. Rem istam conficiemus adhuc duobus exemplis. Cadalous Parmensis Episcopus Romanam sedem invaserat post Nicolaum secundum. Ad hunc ergo scribens Petrus Damiani, eumque redarguens, his inter alia verbis eum compellat: *Habes nunc forsitam mitram, habes juxta morem Romani Pontificis rubeam cappam.* Leo Ostiensis describens electionem Victoris III. docet primùm illum invitum electum esse, eique Victoris nomen à clero & populo impositum fuisse. *Sed quoniam haec omnia, ut diximus, contra ejus animum fiebant, cappam quidem rubeam induit, Alba verò induere cum nunquam potuerunt.* Fa-

Tom. II.

cilius quippe erat Pallium superponere nolenti quàm Albam, quae manicas habet. In Pallio verò sive manto aut Pluviali, ut sequentis seculi vocabulis utar, posita erat electionis consummatio, uti dicemus ad Arnulphum Lexoviensem. Revertamur nunc ad causam Legatorum.

XVIII. Itaque Romani Pontifices, ut reverentiam Legatis suis conciliarent, cum eis communicabant usum chlamydis rubeae quoad essent in legatione constituti. Nam & diù antè quàm Romani Pontifices rubeam vestem concederent Cardinalibus, sive id factum à Bonifacio octavo, sive à Paulo secundo, diù inquam ante hoc privilegium Legati vestibus rubeis utebantur. Testatur istud de Pelagio Episcopo Albanensi, qui Legatus apostolicae sedis in Oriente fuit aeo Innocentij tertij, Georgius Logotheta: *Purpurea illi calaria, inquit, ejusdem coloris vestimenta, frenaque & sagum pariter purpurea erant.* Vidimus deinde Matthaeum V vestmonasteriensem, cum de insignibus Legatorum loqui vellet, rubras vestes dixisse. Denique Bzovius adnotat Dominicanis suis in Polonia gerentibus legationem apostolicae sedis indultum fuisse ab Innocentio IV. ut rubeo galero, rubeis sandaliis, ocreis & chirothecis rubeis caput & manus ac pedes tegerent, ut his purpureis ornamentis significarent, inquit, mortibus devota gestare capita igneque ardentissimo exaestuare ad praeparationem evangelij pacis. Innocentius ille qui primus Cardinalium ornamenta invenit, primùm eos galero rubeo uti concessit, ut ea nota distinguerentur à ceteris ecclesiastici ordinis viris. Qui secuti sunt Pontifices, sua & illi decora addiderunt, donec ad eam quae hodie visitur gloriam perventum est. Nam Bonifacius octavus, ut vulgò existimant, Cardinalibus purpurei coloris vestimenta dedit. Paulus verò secundus, ut in ejus vita narrat Platina, primo pontificatus sui anno eis pannum ejusdem coloris dono dedit, quo equos vel mulas sternerent dum equitant. *Voluit praeterea, subdit statim Platina, in decretum referre ut galeri Cardinalium ex serico coccineo fierent. Sed id quòd minùs decerneretur vetuere illi qui bene sentientes diminuendam esse Ecclesiae pompam, non augendam cum detrimento Christianae religionis, predicabant.* His ita enarratis de Legatorum insigniis, persequamur instituti nostri rationem.

CAPVT LIII.

Synopsis.

I. Mala fama Legatorum haud dubiè Romanos V ij